

109

Ringflugan överlever *klang tomi* som ägg. (Ringflugan klarar sig inte bra i kallt väderlag. Temperaturen högt upp i bergen är för låg för den.)

110

Ringflugan kan inte leva bland kullarna på Mundus för den hittar ingen mat där. På kullarna växer endast kittelgräs.

111

Det finns inga ringflugor under *klang tomi* så skalbesten migrerar till kullarna för att äta kittelgräs. Det finns gott om ringflugor de andra årstiderna, fast inte bland kullarna. Därför lämnar skalbesten kullarna då.

112

Skalbestar uppvisar ett särskilt beteende under parningssången. De gnuggar sina skal mot varandra (gn), står på bakbenen (bb) och kallar varandra med högt kvitter (kv).

113

Kryddörtens frön grov inte i närheten av kittelgräs. (Kittelgräs producerar ett särskilt ämne som hindrar dem från att gro.)

114

Den här djurspillningen lämnades under *klang tomi*. (Den kommer från en skalbest.)

115

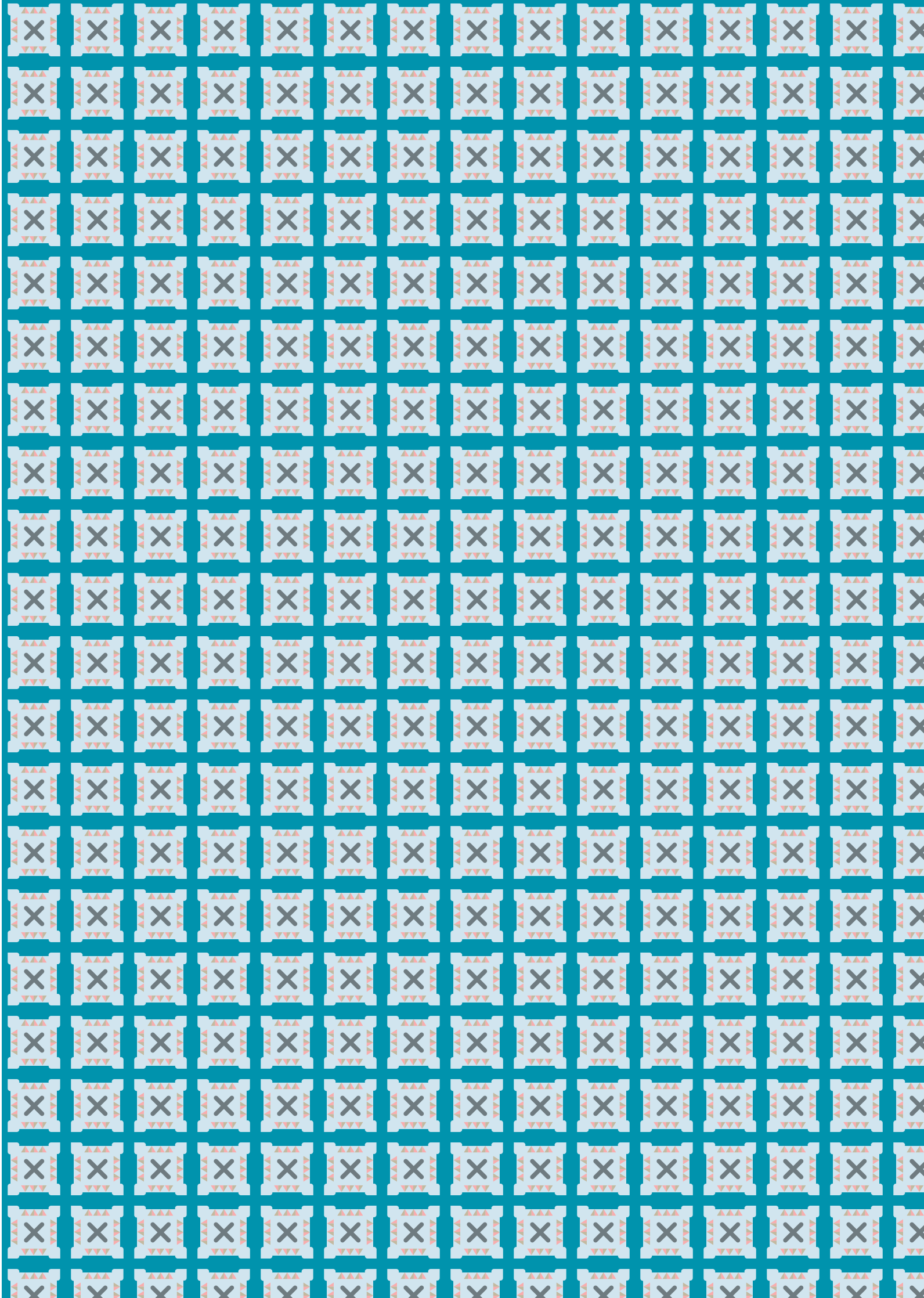
Skalbesten parar sig i början av *klang raf raf*. (Mundianerna gör tillfälligt uppehåll i skalbestjakten när skalbestens parningssång inleds.)

116

Skalbesten har endast kittelgräs att äta under *klang tomi* för det finns inga ringflugor då. (Det är därför den är ganska mager mot slutet av *klang tomi* jämfört med i början.)

117

Klätterplantans blommor pollineras av ringflugan. Ringflugan bär med sig pollen från en blomma till en annan. (Kryddört och kittelgräs blommar under en årstid då det inte finns några ringflugor.)

118

Skalbesten är dräktig i 60 mundianska dagar (en årstid).

119

(Nästan) alla skalbestar fortplantar sig varje år (de får en unge per par).

120

Skalbesten (som sprider kittelgräsets frön) finns inte i Mundus östra delar. Därför växer inte kittelgräs där.

121

Det finns inga skalbestar öster om bergen, så långsammare ringflugor har lättare att överleva där. På resten av Mundus överlever endast de snabbaste ringflugorna.

122

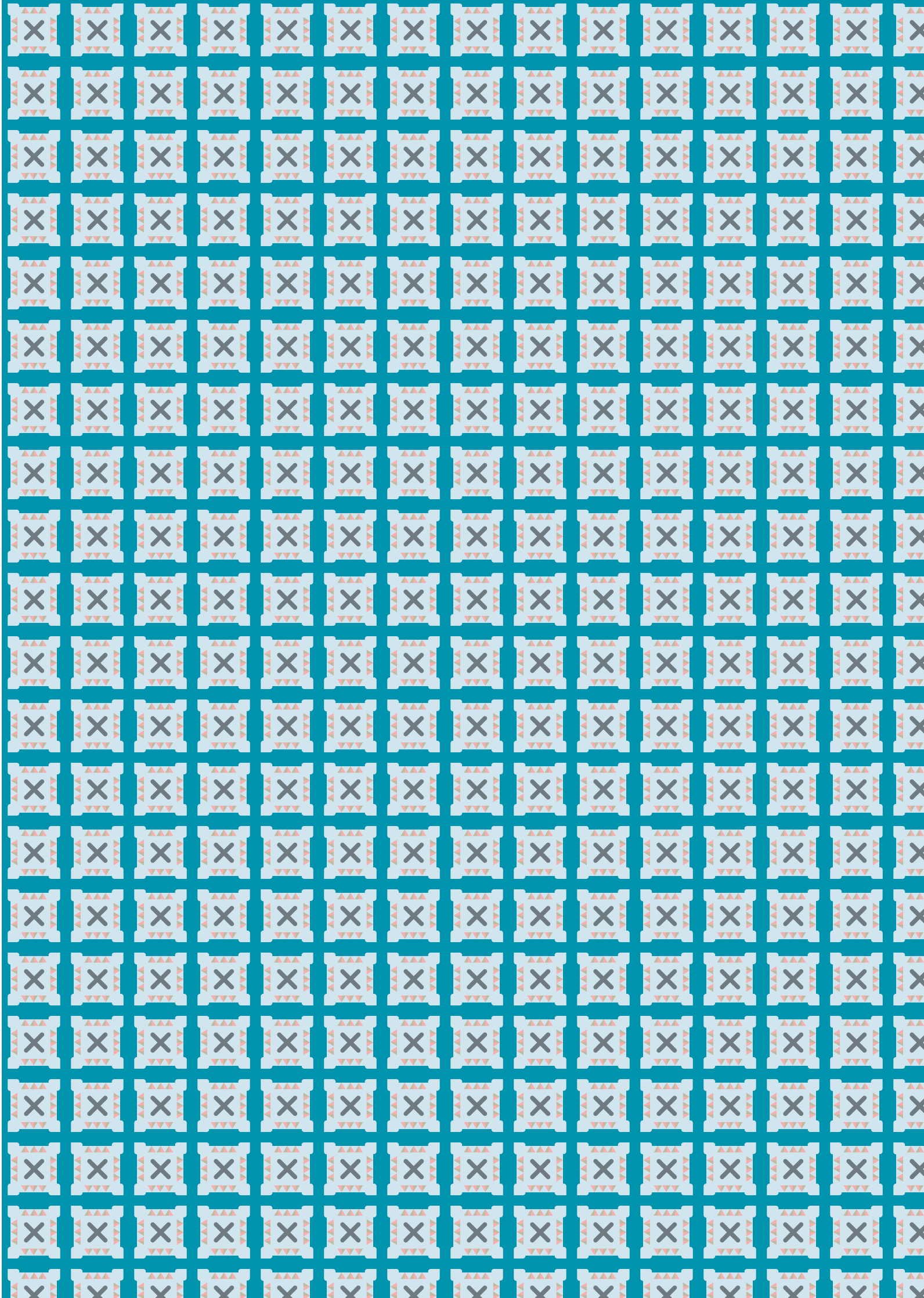
Skalbesten är olämplig som boskap för den förökar sig inte i fångenskap. (Den är också olämplig eftersom den kan vara mycket aggressiv.)

123

Eftersom gravitationskraften på Mundus är svagare än på jorden kan mundianerna ta mycket stora steg.

124

Hastigheten för en mundian som går är cirka 14 kilometer i timmen.

125

Lagren av ren vulkanaska (i Mundus kullar) bildades under årstiderna med svag vind (*klang tomi* och *klang blof*).

126

En månskära står för talet 216.
(Sex trianglar är $6 \times 36 = 216$.)

127

Talet 144 (fyra trianglar) är mycket viktigt för mundianerna. De använder även det för utsmyckningar.

128

Fofi fofi gretti deffe = Ringflugor äter klätterplanta.

129

Pilo pilo steppe nuki = Skalbestarna går till berget.

130

Klang yanna raf raf. Bog yanna dok = Årstiden är mycket blåsig. Ett hus är bra.

131

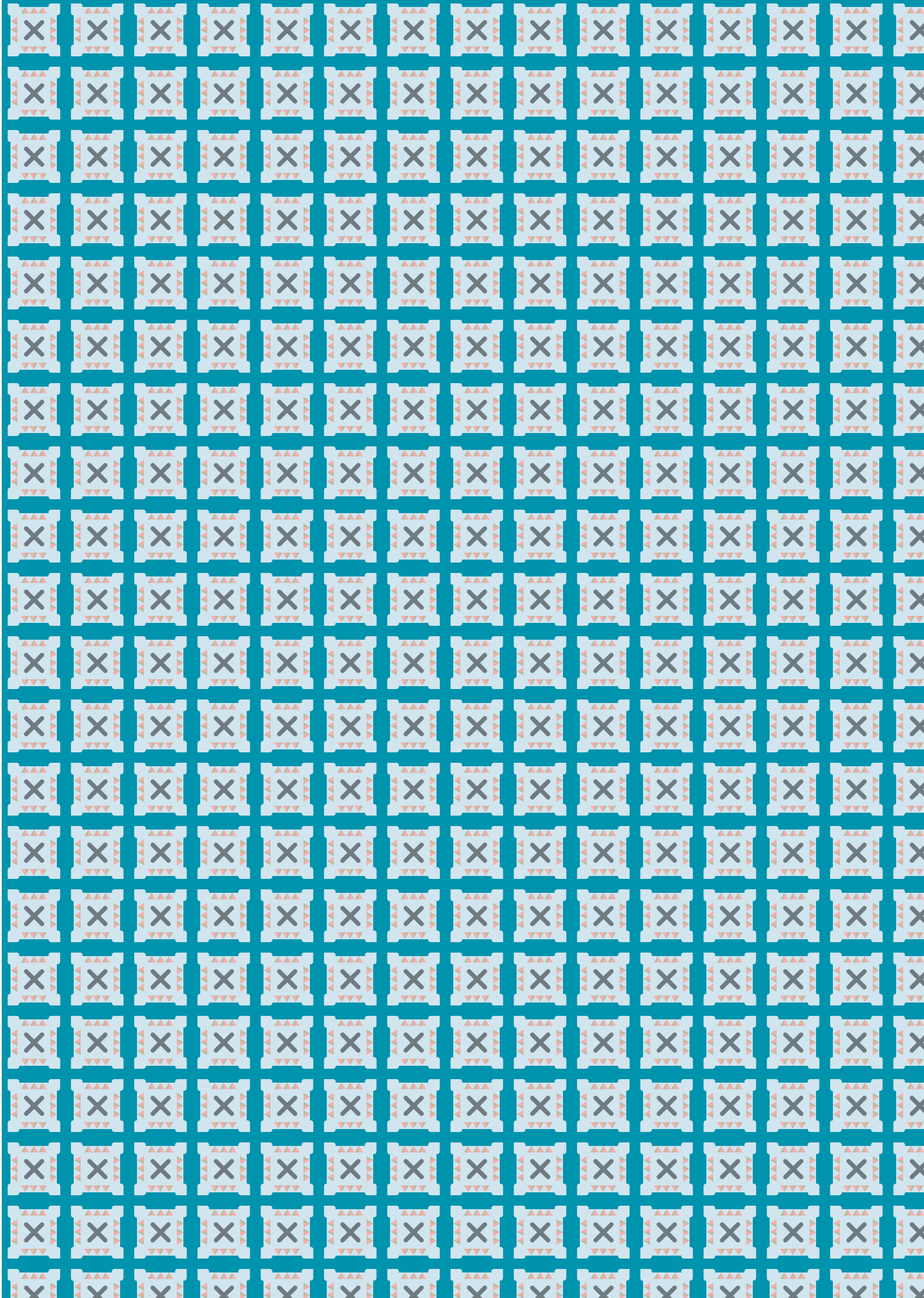
Mundianerna kallar klätterplantans blomma för *deffe temep*. Det betyder bokstavligen klätterplanta sol (eller kanske klätterplanta hej).

132

Mundianerna förknippar skalbesten med fara. De använder en skalbestfigur för att symbolisera fara. Det mundianska ordet *pi* härstammar förmodligen från ordet *pilo*.

133

Klätterplantans blomma = *deffe temep*

134

Den mörka eran (*slip kara*) inleddes år 910 enligt den gamla kalendern.

135

Förr i tiden (under *slip dok dok*) hade mundianerna boskap (det stora djuret, kalif maya). Idag tvingas de jaga skalbest. (Det innebär att under *slip dok dok* ägnade mundianerna mycket mindre tid varje dag åt att skaffa föda.)

136

Mundianerna förlorade två källor till mat under övergången från *slip dok dok* till *slip kara*: klätterplantans frukt, och köttet från det stora djuret (kalif maya). Efter *slip kara* kom klätterplantans frukt tillbaka.

137

Före den mörka eran var mundianerna längre än de är idag, och under den mörka eran var de kortare. Det har med deras föda att göra. Före den mörka eran åt de klätterplantans frukt och det stora djurets kött. De två födoämnena försvann under den mörka eran. Idag äter mundianerna frukten igen, men det stora djuret är utdött.

138

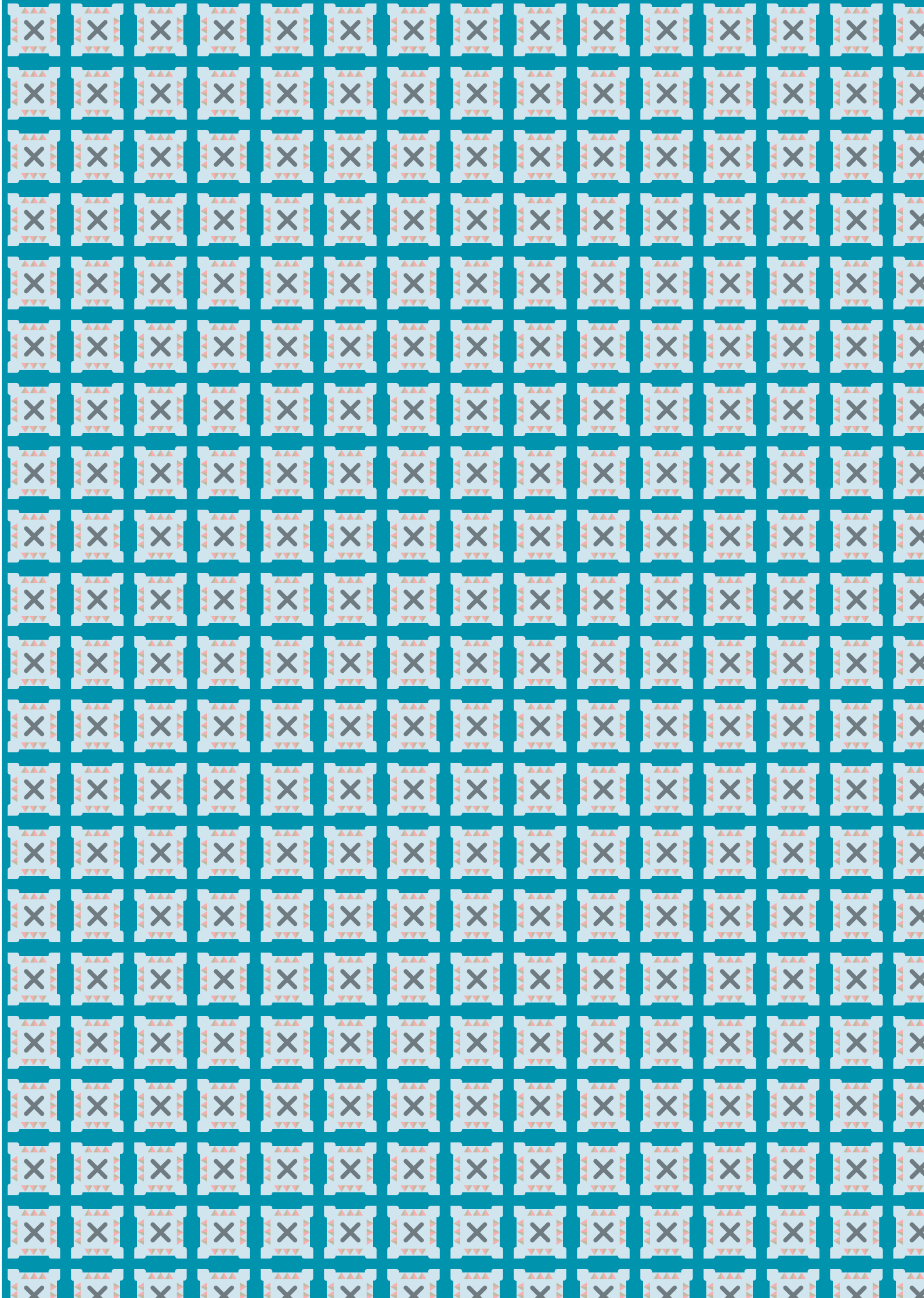
Slip kara var mycket mörk på grund av ett vulkanutbrott.

139

Dokument x1 är sannolikt ett köpekontrakt för djur och växter.

140

På dokument x2 står det "Jag kärlek du/Jag älskar dig". (Det är förmodligen ett kärleksbrev.)

Den stora labyrinten (*kapuki maya*) byggdes år 148 enligt den gamla kalendern.

